FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (andra avdelningen)
den 13 december 2000 *

I mål T-69/99,

Danish Satellite TV (DSTV) A/S (Eurotica Rendez-vous Television), Frederiksberg (Danmark), företrätt av advokaterna J.-P. Hordies och A. Maqua, Bryssel, delgivningsadress: S. Le Goueff, 9, avenue Guillaume, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av K. Banks och M. Wolfcarius, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

med stöd av

Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, företrätt av Richard Plender, QC, och R.V. Magrill, Treasury Solicitor's Department, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: Förenade kungarikets ambassad, 14, boulevard Roosevelt, Luxemburg,

intervenient,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens rättsakt av den 22 december 1998, som sänts till Förenade kungariket och delgivits sökanden den 28 december 1998,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

sammansatt av ordföranden J. Pirrung samt domarna A. Potocki och A.W.H. Meij,

justitiesekreterare: byrådirektören G. Herzig,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter den muntliga förhandlingen den 28 september 2000,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 Rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television (EGT L 298, s. 23; svensk specialutgåva, område 6, volym 3, s. 3) antogs på grundval av artikel 57.2 i EG-fördraget (nu artikel 47.2 EG i ändrad lydelse) och artikel 66 i EG-fördraget (nu artikel 55 EG). Direktivet ändrades genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 (EGT L 202, s. 60).

2 I artikel 2 a.1 och 2 a.2 i direktiv 89/552, i ändrad lydelse, föreskrivs följande:

"1. Medlemsstaterna skall säkerställa fri mottagning och får inte begränsa vidaresändning inom sina territorier av TV-sändningar från andra medlemsstater av skäl som hör under områden som omfattas av detta direktiv.

2. Medlemsstaterna kan tillfälligt göra undantag från punkt 1 om följande villkor uppfylls:

a) En TV-sändning som kommer från en annan medlemsstat överträder uppenbarligen, allvarligt och grovt artikel 22.1 eller 22.2 och/eller artikel 22a.

b) Programföretaget har under de föregående tolv månaderna överträtt bestämmelsen/bestämmelserna som avses i a vid minst två tillfällen.

c) Den berörda medlemsstaten har skriftligen underrättat programföretaget och kommissionen om de angivna överträdelserna och om de åtgärder staten avser att vidta om en sådan överträdelse skulle inträffa igen.

d) Samråd med den sändande medlemsstaten och kommissionen har inte resulterat i någon uppgörelse i godo inom 15 dagar efter den skriftliga underrättelsen enligt c och den angivna överträdelsen fortsätter.

Kommissionen skall inom två månader från underrättelsen om de åtgärder som vidtagits av medlemsstaten besluta om åtgärderna är förenliga med gemenskapsrätten. Om kommissionen beslutar att så inte är fallet, måste medlemsstaten skyndsamt avsluta åtgärderna i fråga."

3 Enligt artikel 22 i direktiv 89/552, i ändrad lydelse, gäller följande:

"1. Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att TV-sändningar från programföretag inom respektive stats jurisdiktion inte innehåller program som allvarligt kan skada den fysiska, mentala eller moraliska utvecklingen hos underåriga, särskilt program som innehåller pornografi eller meningslöst våld.

2. Åtgärderna i punkt 1 skall utsträckas till att gälla andra program som kan bedömas skada den fysiska, mentala eller moraliska utvecklingen hos underåriga, utom då det kan anses säkert, genom val av sändningstid eller genom tekniska åtgärder, att de underåriga inom sändningsområdet normalt inte hör eller ser sådana sändningar."

Bakgrund till tvisten

4 Danish Satellite TV (DSTV) A/S är ett televisionsbolag enligt dansk rätt. DSTV vidaresänder televisionsprogrammet Eurotica Rendez-vous Télévision per satellit till tittare i flera medlemsstater, däribland Förenade kungariket.

5 De brittiska myndigheterna informerade genom skrivelser av den 9 januari 1998 kommissionen och DSTV om att de ansåg att DSTV:s sändningar uppenbarligen,

allvarligt och grovt stred mot artikel 22 i direktiv 89/552 i ändrad lydelse, och att denna artikel överträtts regelbundet och vid minst två tillfällen under de senaste tolv månaderna.

6 Efter en skriftväxling med DSTV antog den brittiska regeringen den 30 juli 1998, med stöd av artikel 177 i Broadcasting Act 1990, Foreign Satellite Service Proscription Order 1998 (nedan kallad kungörelsen).

7 Kungörelsen skulle träda i kraft den 20 augusti 1998 såvida inte det brittiska parlamentet, till vilken den hänskjutits, röstade mot antagandet av denna. DSTV begärde den 17 augusti 1998 i High Court of Justice (England & Wales) (nedan kallad High Court) att det skulle medges rätt att väcka talan mot kungörelsen. Den 19 augusti 1998 uppsköts sammanträdet till den 9 september 1998 och det förordnades om uppskov med verkställigheten av kungörelsen. Den 9 september 1998 medgavs DSTV rätt att väcka talan mot kungörelsen. Efter att förordnandet om uppskov med verkställigheten hade upphävts den 10 september 1998 trädde kungörelsen i kraft samma dag.

8 I kungörelsen föreskrivs i huvudsak förbud bland annat mot att sända programmet Eurotica Rendez-vous Télévision eller att tillhandahålla därmed anknutna produkter, reklam för detta program och information om när det sänds.

9 Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland meddelade genom en skrivelse av den 15 september 1998 kommissionen att kungörelsen hade antagits.

10 Kommissionen ansåg att de åtgärder som vidtagits av den berörda medlemsstaten inte var diskriminerande och att de var avpassade för skyddet av minderåriga, och den konstaterade i artikel 1 i en rättsakt med rubriken beslut som upprättats den 22 december 1998 (nedan kallad den omtvistade rättsakten) att åtgärderna var förenliga med gemenskapsrätten.

11 Den omtvistade rättsakten riktades enligt dess artikel 2 till Förenade kungariket.

12 Därefter delgavs DSTV den 28 december 1998 den omtvistade rättsakten.

13 High Court ogillade i dom av den 12 februari 1999 DSTV:s talan och avslog dess andrahandsyrkande om att ett förhandsavgörande skulle inhämtas från EG-domstolen i enlighet med artikel 177 i EG-fördraget (nu artikel 234 EG). High Court medgav inte DSTV tillstånd att överklaga domen till Court of Appeal. DSTV:s yrkande om att få överklaga domen avslogs av Court of Appeal.

Förfarande

14 DSTV väckte, genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 5 mars 1999, förevarande talan om ogiltigförklaring.

15 Genom beslut av den 1 oktober 1999 tilläts Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland att intervenera till stöd för kommissionen.

16 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten att det muntliga förfarandet skulle inledas. Parterna utvecklade sin talan och svarade på muntliga frågor från förstainstansrätten vid förhandlingen den 28 september 2000.

Parternas yrkanden

17 DSTV har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara den omtvistade rättsakten,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

18 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan eller åtminstone ogilla den,

— förplikta DSTV att ersätta rättegångskostnaderna.

19 Intervenienten har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— i andra hand ogilla talan,

— i vart fall förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Huruvida talan kan tas upp till sakprövning

Parternas argument

20 Sökanden anser sig vara direkt berörd av den omtvistade rättsakten i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i EG-fördraget (nu artikel 230 fjärde stycket EG i ändrad lydelse), eftersom kungörelsen godkänts genom denna rättsakt. Man skulle ha tvingats dra tillbaka kungörelsen om ett sådant godkännande inte hade lämnats. Eftersom den omtvistade rättsakten inte längre kräver någon statlig verkställighetsåtgärd för att kunna tillämpas på DSTV ligger inte någon skönsmässig nationell åtgärd mellan DSTV och en tillämpning av den omtvistade rättsakten.

21 Enligt sökanden har domstolen vid flera tillfällen funnit att en enskild direkt berörs av ett beslut av kommissionen som är riktat till en medlemsstat och i vilket åtgärder som denna vidtagit godkänns (domstolens dom av den 1 juli 1965 i mål 106/63 och 107/63, Toepfer och Getreide-Import mot kommissionen, REG 1965, s. 525 och 533).

22 Domstolen har enligt sökanden även funnit att ett tillståndsbeslut som är riktat till en medlemsstat direkt berör en enskild sökande i ett sådant fall där den behöriga nationella förvaltningen har informerat en enskild om att de kommer att vägra godkänna dess ansökan om importtillstånd eftersom kommissionen på grundval av artikel 115 i EG-fördraget (nu artikel 134 EG) har lämnat dem tillstånd att göra så (domstolens dom av den 23 november 1971 i mål 62/70, Bock mot kommissionen, REG 1971, s. 897, punkterna 7 och 8).

23 Kommissionen och intervenienten har i huvudsak anfört att den omtvistade rättsakten inte direkt berör DSTV, eftersom den begränsar sig till att i efterhand bekräfta att de brittiska myndigheterna har utövat sin befogenhet till skönsmässiga bedömningar i enlighet med direktiv 89/552, i ändrad lydelse. Den omtvistade rättsakten innebär inte, såsom fallet var i det ärende som låg till grund för domen i det ovannämnda målet Topfer och Getreide-Import mot kommissionen, att en nationell åtgärd godkänns och kan inte heller liknas vid ett beslut om förhandstillstånd för interna bestämmelser av sådant slag som det var fråga om i det ärende som låg till grund för domen i det ovannämnda målet Bock mot kommissionen.

Förstainstansrättens bedömning

24 Det skall erinras om att för att en gemenskapsåtgärd direkt skall beröra en enskild sökande i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget skall den vidtagna gemenskapsåtgärden direkt inverka på den berörda partens rättsliga situation, ha en rent automatisk karaktär när den genomförs och endast följa av gemenskapslagstiftningen, utan att några mellanliggande regler tillämpas (se i detta hänseende domstolens dom av den 5 maj 1998 i mål C-386/96 P, Dreyfus mot kommissionen, REG 1998, s. I-2309, punkt 43).

25 Kungörelsen existerar dock i rättsligt hänseende oberoende av den omtvistade rättsakten, vilket framgår av redogörelsen av de faktiska omständigheterna i tvisten. Kungörelsen trädde i kraft och fick rättslig verkan från och med den 10 september 1998, medan den omtvistade rättsakten inte antogs förrän den 22 december 1998.

26 Enligt ordalydelsen av artikel 2 a.2 andra stycket i direktiv 89/552 i ändrad lydelse skall kommissionen nämligen inom två månader från underrättelsen om de "åtgärder som vidtagits av medlemsstaten" besluta om åtgärderna är förenliga med gemenskapsrätten. Om kommissionen beslutar att så inte är fallet, måste medlemsstaten dessutom "skyndsamt avsluta åtgärderna i fråga".

27 Eftersom den omtvistade rättsakten helt begränsar sig till att i efterhand konstatera att kungörelsen är förenlig med gemenskapsrätten, och då kungörelsen självständigt har antagits av Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland inom ramen för dess befogenhet att företa skönsmässiga bedömningar, kan DSTV inte med framgång åberopa domarna i de ovannämnda målen Toepfer och Getreide-Import mot kommissionen och Bock mot kommissionen till stöd för argumentet att dess rättsliga ställning direkt har påverkats av nämnda rättsakt.

28 I motsats till vad som var fallet i det ärende som låg till grund för domen i det ovannämnda målet Toepfer och Getreide mot kommissionen har kommissionen i förevarande fall inte i efterhand tillåtit den berörda medlemsstaten att bibehålla en nationell åtgärd. Den omtvistade rättsakten har följaktligen inte ersatt någon sådan åtgärd och har således inte inneburit att denna har godkänts med retroaktiv verkan.

29 Kommissionen har i förevarande fall inte heller, till skillnad från vad som var fallet i det ärende som låg till grund för domen i det ovannämnda målet Bock mot kommissionen, givit den berörda medlemsstaten något förhandstillstånd att vidta nationella åtgärder, och dessa åtgärder har således inte vidtagits för att genomföra den omtvistade rättsakten.

30 DSTV kan mot denna bakgrund inte anses vara direkt berörd av den omtvistade rättsakten i den mening som avses i artikel 173 fjärde stycket i fördraget och saknar således rätt att föra talan om ogiltigförklaring av denna.

31 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden ändå inte saknar rättsligt skydd. DSTV har nämligen, såsom framgår av de faktiska omständigheterna i målet, kunnat väcka talan mot kungörelsen vid High Court.

32 Av vad som ovan anförts följer att talan skall avvisas.

Rättegångskostnader

33 Enligt artikel 87.2 första stycket i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom sökanden har tappat målet skall den i enlighet med kommissionens yrkande förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

34 Enligt artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna skall medlemsstater som har intervenerat i ett mål bära sina rättegångskostnader. Följaktligen skall Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

följande dom:

1) Talan avvisas.

2) Sökanden skall bära sin rättegångskostnad och förpliktas att ersätta kommissionens rättegångskostnad.

3) Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland skall bära sin rättegångskostnad.

Pirrung Potocki Meij

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 december 2000.

H. Jung

Justitiesekreterare

A.W.H. Meij

Ordförande